

वेद्या मध्यम् अव्ययी० । वेदिमध्ये अव्य० । “अपणस्य पश्चादुपविशत्यन्वेदि वा कात्या० २,५,११, “अन्वेदि वेद्याः करिष्यमाणयाः प्रदेशो लक्ष्यते तस्य देशस्याभ्यन्तरे उपविशतीति” तद्वा० “अन्यदन्वेदि” कात्या० १३, ३, ३ । अन्वेदि विहितं कर्म ठन् । अन्वेदिकम् अन्वेदि-विहिते इष्ट्यादौ कर्मणि “नित्यमैष्टिकपौर्त्तिकमिति” मनुवचने ऐष्टिकमन्वेदिकमिति” कृष्ण० ।

अन्वेदी स्त्री ष्टयिव्या मध्यस्थितत्वादन्वेदीव । हरिद्वारा-वधिप्रयागपर्यन्ते शशस्थलीति ब्रह्मावर्त्त इति च ख्याते देशे अन्वेदिशिक ति० अन्वेदि अन्तःपुरे नियुक्तः ठक् संज्ञा पूर्वकविधेरनित्यत्वात् न वृद्धिः । अन्तःपुररक्षणाय नियुक्ते कञ्चुकादौ । अन्वेदिशकादयोऽप्यत्र ।

अन्तर्हृत्य अव्य० अन्तर्+हन-ल्यप् । मध्ये हृत्वेत्यर्थे “अन्तरपरिग्रहे” पा० अपरिग्रह एवास्य गतित्वेन समासः परिग्रहे ङ न, “अन्तर्हृत्वा गतः हृतं परिग्रहेति” सि०कौ० । [तद्वति लि० ।

अन्तर्हास पु० अन्तरप्रकाशो हासः । गूढहासे, ईत० । अन्तर्हित लि० अन्तर्+धा-क्त । गुप्ते, तिरोहिते च । “अन्तर्हितस्यर्थ” इति सि०कौ० ।

अन्तवत् लि० अन्तो नाशः परिच्छेदो वाऽस्य महत्प मस्य वः । अवश्यनश्वरे “अन्तवन्त इमे देहा नित्यसोक्ताः शरीरिण” इति गीता । परिच्छेदयुक्ते सीमावति च । “स हैतानन्तवत उपास्तेऽन्तवतः स लोकान् जयतीति” वृ० उ० । “अन्तवतः परिच्छिन्नानिति” भा० । स्त्रियां ङीप् ।

अन्त(न्ते)वासिन् पु० अन्ते समीपे वस्तुं शीलमस्य वस-णिनि सप्रस्था वा अलुक् । शिष्ये । स्त्रियां ङीप् । समीपस्थिते लि० । [सीमायाम्, नाशसमये च ।

अन्तवेला स्त्री अन्तस्था वेलाऽवधिः कालो वा ईत० । शेष-अन्तशय्या स्त्री शयनं शय्या शीङ्-भावे क्यप् अन्तस्य नाशार्थं शय्या चतुर्थ्यर्थे ईत० । मरणार्थं भूमिशय्यायाम्, तद्देहत्वात् श्मशाने च । अन्त एव शय्या निर्व्यापारत्व-सादृश्यात् कर्म० । मरणे ।

अन्तसद् पु० अन्ते निकटे सीदति सद्-क्लिप् । अन्तेवासिनि शिष्ये । “तसुपासते गुरुमिवान्तसद्” इति किरा० । समीपगे लि० ।

अन्तससलिल न० अन्तरप्रकाशं सलिलम् । भूमिसम्यस्ये जले “गङ्गाया अन्तससलिलवाहित्वाच्च दोष” इति रघु० । सत्त्वाभावपक्षे अन्तःसलिलमप्यत्र । अन्तर्गतं सलिलं यस्याः ।

अप्रकाशितजलायां सरस्वतीनद्यां स्त्री । सलिलस्य मध्यम् अव्ययी० । जलमध्ये अव्य० । अन्तःसलिलमव-गाहेतेति” सृतिः । [तामे च ।

अन्तस्ताप पु० अन्तःस्थितः तापः । चित्ततापे, देहमध्य-अन्त(न्ते)स्था पु० अन्तः स्पर्शाग्नाशोर्वर्णयोर्मध्ये तिष्ठतीति स्था-क्लिप् । यरलवाख्येषु वर्षेषु ते हि कादिभावमानस्पर्शानां श्रमसहृद्पोष्यणश्चमध्यस्थाः । वा विसर्गलोपेऽन्तस्था अपि । “हकारं पञ्चमैर्युक्तमन्तस्थाभिश्च संयुतम् । औरस्यं तं वि-जानीयात् कण्ठप्रमाद्धरसंयुतमिति” पा० शि० । स्था-क । अन्तःस्थोऽप्यत्र मध्यस्थितभावे लि० । भवादौ गङ्गा० ङ । अन्तःस्थीयः मध्यस्थमवे लि० ।

अन्तादि लि० आदिश्च अन्तश्च इ० राज० वा परनिपातः । आद्यन्तयोः । “अन्तादिवच्चेति” पा० ।

अन्तानल पु० अन्तस्य प्रलयस्थानलोवङ्गिः । प्रलयानले, अन्येष्टिकमार्गवङ्गौ च ।

अन्तार पु० अन्तं वनपर्यन्तदेशच्छक्ति ऋ-अण् उप० । “अघिष्ठातारमन्तारं पशूनां पुरुषं विदुरिति” भारतोक्ते पशुपालके । [चाण्डालादौ तस्य ग्रामान्तस्थत्वात्तथात्वम् ।

अन्तावशायिन् पु० अन्ते पर्यन्तदेशेऽवशेते अव+शी-णिनि ।

अन्तावसायिन् पु० नखकेशानामन्तमवसातुं ङेत्तुं शीलमस्य अव+शो-णिनि युक् च । नापिते । अन्ते वृद्धे वयसि अवस्यति निश्चिनोति तत्त्वम् । मुनिभेदे । “अन्ताय स्वतो-षार्थं जन्तुनाशाय अवस्यति । प्राणिहिंसके चाण्डालादौ ।

अन्ति (का) स्त्री अन्यते संबध्यते अन्त-इ । नटाभिनयन-काले तदङ्गौ ज्येष्ठभगिन्याम् । स्वार्थे के टापि अन्तिके-त्यपि । सामीप्यार्थे अव्य० “सुगंधप्रभोतवदुपेयहरन्ति मातो-रिति” भाग० “यो नो अग्नेऽभिदासत्यन्ति दूरे पदीष्ट स” इति ऋ० १,७६,११, “अन्ति अन्तिके” भा० । “नही तु वो मरुतो अन्यस्मे” ऋ० १,१६७,६ । अस्य सामीप्यार्थ-त्वात् पदान्तरेण अव्ययीभावे । तत्तदर्थसामीप्ये “वृष-णावन्तिदेवगिति ऋ० १,१८०,७ ।

अन्तिक लि० अन्यते संबध्यते सामीप्येन, अन्त-घञ् सो-स्यास्तीति मत्वर्थीयः ठन् । सामीप्यवति । “विग्रान्तिके पितृन् ध्यायन्निति” “शनैः पिण्डान्तिके पुनरिति” “वसे-युश्च गृहान्तिके” इति च मनुः । “तामन्तिकान्यस्तबलि-प्रदीपामिति” रघुः । स्वार्थे ठनि सामीप्ये न० । चूलप्राम् न० । ओषधिभेदे स्त्री । अन्तं शेषसीमां व्याप्नोति अन्त+कन् । पर्यन्तव्यापके लि० । “केशान्तिको ब्राह्म-